

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра політології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
М. І. КОЛОДІСЬКИЙ
« 15 » травня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИКЛИКИ ПОЛІТИЧНИМ
ІНСТИТУТАМ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ
ТРАНСФОРМАЦІЙ

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)

Галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 052 – Політологія

Спеціалізація:

Освітньо-професійна програма: Політологія

2022-2023 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИКЛИКИ ПОЛІТИЧНИМ ІНСТИТУТАМ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ». – Одеса: ОНУ, 2023. – 25 с.

Розробники: **Огаренко Є.С.**, канд. філос. наук, доцент, доцент кафедри політології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри політології

Протокол № 1 від. “29” 08 2022 р.

Завідувач кафедри _____ (Василь ПОПКОВ)

Погоджено із гарантом ОПП/ОНП _____ Василь ПОПКОВ

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету МВПС

Протокол № 1 від. “30” 08 2022 р.

Голова НМК _____ (Олег ХОРОШИЛОВ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри політології
Протокол № 1 від. “28” серпня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ Василь ПОПКОВ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № _____ від. “_____” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ Василь ПОПКОВ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 5 годин – 150 залікових модулів – 1 змістових модулів – 2	Галузь знань <u>05 «Соціальні та поведінкові науки»</u> Спеціальність 052 «Політологія» Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)	Вибіркова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		2-й	2-й
		<i>Семестр</i>	
		1-й	1-й
		<i>Лекції</i>	
		26 год.	16 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		24 год.	- год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		100 год.	134 год.
Форма підсумкового контролю: залік			

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна включена до переліку вибірових освітніх компонентів освітньо-професійної програми (ОПП) для другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 052 – «Політологія». Код дисципліни в ОПП «Політологія» – ВБ 3.2.

Метою навчальної дисципліни є формування системи знань щодо сутності та використання сучасних цифрових технологій, їх впливу (відкритому чи латентному) на політичні інститути та процеси, зокрема, сучасні демократії, можливостей державно – правового регулювання інформаційної безпеки, захисту від інформаційного насильства, непередбачуваних наслідків втручання в людську поведінку.

Основними завданнями вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти здатності до аналізу сучасних цифрових технологій та їх впливу на політичні інститути і процеси в сучасному світі, інформаційних загроз та засад інформаційної безпеки держави і особистості, перспектив розвитку політичних інститутів у зв'язку з цифровими технологічними викликами.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів загальних (ІК, ЗК) та спеціальних (СК) **компетентностей**, визначених ОП:

ІК Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у політичній сфері, що характеризуються 7 невизначеністю умов і вимог, із застосуванням фахових досліджень та/або здійснення інновацій.
ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
ЗК07. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми
СК01. Усвідомлення природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації
СК03. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів
СК04. Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування
СК06. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: що таке сучасні цифрові технології, в чому полягає їх вплив на політичні інститути та процеси, можливості і проблеми державно – правового регулювання інформаційної безпеки, захисту від інформаційного насильства, непередбачувані наслідки впливу цифрових технологій на соціальні відносини, людську поведінку.

вміти: розпізнавати вплив сучасних цифрових технологій на політичні інститути і процеси в сучасному світі, аналізувати інформаційні загрози та засоби інформаційної безпеки держави і особистості, перспективи розвитку політичних інститутів у зв'язку з цифровими технологічними викликами.

Програмовими результатами навчання за дисципліною є:

ПР01. Застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту

ПР02. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань

ПР04. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень

ПР06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів

ПР07. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності

ПР08. Розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері політології та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням методологічних, економічних, соціальних, правових та етичних аспектів.

ПР09. Конструювати дизайн, планувати і виконувати наукові дослідження з

використанням якісних і кількісних методів та спеціалізованого інструментарію політичної науки, у тому числі формулювати і перевіряти гіпотези, інтерпретувати дані, обґрунтовувати висновки

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади дослідження сучасних цифрових трансформацій

Тема 1. Вступ до курсу «Технологічні виклики політичним інститутам в умовах цифрових трансформацій»

Поняття політичних інститутів та їх історичної трансформації. Технологічна складова політичної інституалізації. Поняття політичних і соціальних технологій, їх основні складові. Специфіка формування політичних технологій на пострадянському просторі. Поняття «соціальної інженерії», «геополітичної інженерії» та їх інформаційна складова. Поняття та генезис цифрових технологій, перспективи їх розвитку. Спектр застосування цифрових технологій щодо політичних інститутів і процесів.

Українська політика в галузі застосування цифрових технологій та розвитку інформаційної безпеки.

Тема 2. Цифрові технології у розвитку інституту державності

Поняття та складові інфраструктури цифрового врядування. Історичний та географічний аспекти розвитку цифрового врядування. Перший пілотний проект в країнах «Великої вісімки» GOL (Government OnLine), проект «FirstGov» («Перший крок») до електронного уряду у США. Системи та технології надання управлінських послуг, цифрові технології сервісної діяльності органів публічної влади. Організація діяльності центрів надання адміністративних послуг, інтегрованої інформаційно - аналітичної системи «Прозорий бюджет», смарт-технології в публічному управлінні. Застосування в публічному управлінні технології блокчейн, сутність концепції «розумного» міста, чинники та індикатори «розумного» міста», ризики «розумних» міст. Переваги та ризики цифровізації врядування

Тема 3 . Інформаційно-технологічні засади еволюції сучасної демократії

Специфіка інтернет-комунікації у порівнянні з іншими формами політичної комунікації. Поняття «атомізованого комунікативного простору». «Котеджне селище» в «Галактиці Інтернет» (М. Кастельс) як еволюція «глобалізованого села» (М. Маклуен). Поняття «комп'ютерної лівизни» та його витoki. «Нове макрекерства» та «нове розвідувальне бюро» (Дж. Кін) як реакція на нещирість політичної влади. «Шляхетний хакер» Дж. Асанж. Тиск на громадську думку від імені малих груп, поняття влади як «спільно поділеної слабкості» (Дж. Кін). Переваги та недоліки «флешмобів» як нової форми політичної участі, поняття «слактивизму». Концепція «експертної демократії» та її критика.

Тема 4. Big Data та розвиток штучного інтелекту в управлінні сучасними політичними процесами

Поняття, технології та методи Big Data. Ключові характеристики, принципи роботи, сфери застосування Big Data. Ризики використання Big Data. Формування штучного інтелекту за аналізом масивів інформації. Поняття «хмарних технологій», «хмарні» сервіси, піраміда «хмарних технологій», «публічна хмара». «приватна хмара», «гібридна хмара». Маркетинговий та політичний аспекти застосування Big Data. Етичні та психологічні аспекти застосування Big Data. Ризики «інтернаціоналізації правлячих олігархій» (Ю. Н. Харарі) як подальша еволюція глобалізації світу. Загрози «цифрового тоталітаризму».

Тема 5. Принципи та процедури інформаційної безпеки при використанні цифрових технологій

Властивості інформації як об'єкту захисту та рівні інформаційної безпеки. Принципи, критерії оцінювання інформаційної безпеки. Поняття безпеки інформаційних систем, принципи кібербезпеки, програми і технології захисту інформаційних систем. Принципи безпечної роботи при застосуванні цифрових технологій. Ергономічні принципи роботи в епоху цифрових технологій. Поняття комп'ютерної злочинності, законодавчі вимоги до регулювання інформаційної безпеки, державне забезпечення захищеності інформації. Пошук та аналіз інформації з різних джерел для розв'язання професійних завдань з урахуванням вимог інформаційної безпеки.

Змістовий модуль 2. Практика впровадження сучасних цифрових технологій у функціонування політичних інститутів

Тема 6. Використання соціальних мережесих технологій в подіях «Арабської весни»

Передумови та перебіг подій «Арабської весни» (2010–2014 рр.). Події в Тунісі як поштовх серії кольорових революцій. Значення сервісів Twitter, Facebook в організації та перебігу подій в Тунісі. Відносно легкий доступ до інтернет в Єгипті як фактор, що сприяв розвитку революційної ситуації. Вбивство блогера Халеда Саада в 2010 р. та організація групи в соціальній мережі Фейсбук «Всі ми Халеди Саїди», що стала мережесим центром протестів у Єгипті. Дії Х. Мубарака щодо блокування інетрнет-сервісів. «Трансгранична публічність» (Дж. Кін) як надбання цифрових технологій в ході «Арабської весни». Позитивний і негативний вплив інтернету на перебіг революційних подій.

Тема 7. Цифрові технології у сучасних міжнародних збройних конфліктах та терористичних загрозах

Поняття та специфіка «конфліктів низької інтенсивності» (М. Кревельд) як форми збройних конфліктів сучасності. «Повстанській рух», «партизанська війна», «гібридна війна», тероризм в порівнянні с класичними війнами. Значення в сучасних збройних конфліктах інформаційної складової. Сучасні засоби інформаційно-психологічної війни та засоби протидії. Використання цифрових технологій у виробництві сучасної зброї, її використанні у розвідувальних операціях. Нові розробки тактики ведення бойових дій, тактика «роїння» (М. Кастельс) як нова оперативнотактична технологія. Значення цифрових технологій у здійсненні терористичних актів та антитерористичних операції. Використання цифрових технологій у пошуках і знищенні У. Бен – Ладена.

Тема 8. Цифрові виклики сучасним виборчим технологіям

Поняття виборчих технологій, їх ресурсна складова. Поняття «ексклюзивних технологій» та їх цифрова складова. Еволюція інформаційних засобів політичної комунікації та їх вплив на розвиток виборчих технологій. Розвиток виборчих технологій на пострадянському просторі з використанням цифрових ресурсів. Використання цифрових технологій у президентських виборчих кампаніях Б. Обама (2008, 2012 рр.), Д. Трамп (2016, 2020 рр.), В. Зеленського (2019 р.). Форми використання цифрових технологій на виборчих дільницях та сучасний світовий досвід їх використання. Перспективи та ризики використання цифрових технологій у виборчих

кампаніях. Законодавче регулювання використання цифрових технологій у виборчих кампаніях: світовий та український досвід.

Тема 9. Цифрові технології у формуванні сучасних політичних ідентичностей

Поняття ідентичності та його політичний сенс. Виклики світової глобалізації щодо національної ідентичності політичних еліт. Проблеми політичної ідентифікації сучасної молоді в умовах цифровізації спілкування. Інтернет як «нова церква», що всюди знаходить своїх «парафіян». Загрози сучасним демократіям внаслідок послаблення державної ідентичності і шляхи її посилення (за Ф. Фукуямою). Використання цифрових технологій у формуванні нових групових ідентичностей. Поняття «локалітету» та значення цифровізації для формування місцевої політичної само ідентифікації. Значення сучасних цифрових платформ для «лобіювання» місцевих інтересів, розвитку «волонтерських рухів» та посилення «громадянської само ідентифікації».

Тема 10. Державно - правове регулювання цифрових викликів трансгуманізму

Поняття та значення правової регуляції поведінки в сучасному демократичному суспільстві. Поняття прав і свобод особистості та можливі розбіжності між ними в сучасному світі. Нові можливості, що надають людині цифрові технології. Цифрова складова концепції «трансгуманізму» як можливості модифікації людського тіла. Збільшення розумових, фізіологічних здібностей, можливості гендерної само ідентифікації. Збільшення віку життя і порушення демографічних пропорцій в суспільстві, що можуть мати непередбачувані соціально-політичні наслідки. Правові засади, що діють в сучасних демократіях щодо регулювання прав і свобод особистості та шляхи їх вдосконалення. Державно-правові засади регулювання втручання в людську природу: світовий та український досвід.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	сп		л	с	лаб	інд	сп
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади дослідження сучасних цифрових трансформацій												

Тема 1. Вступ до курсу «Технологічні виклики політичним інститутам в умовах цифрових трансформацій»	14	2	2			10	13	1				12
Тема 2. Цифрові технології у розвитку інституту державності	14	2	2			10	13	1				12
Тема 3. Інформаційно-технологічні засади еволюції сучасної демократії	22	4	4			14	18	2				16
Тема 4. Big Data та розвиток штучного інтелекту в управлінні сучасними політичними процесами	12	2	2			8	13	1				12
Тема 5. Принципи та процедури інформаційної безпеки при використанні цифрових технологій	14	4	2			8	14	2				12
Разом за змістовим	76	14	12			50	71	7				64

модулем 1												
Змістовий модуль 2. Практика впровадження сучасних цифрових технологій у функціонування політичних інститутів												
Тема 6. Використання соціальних мережеских технологій в подіях «Арабської весни»	14	2	2			10	13	1				12
Тема 7. Цифрові технології у сучасних міжнародних збройних конфліктах та терористичних загрозах	14	2	2			10	14	2				12
Тема 8. Цифрові виклики сучасним виборчим технологіям	14	2	2			10	16	2				14
Тема 9. Цифрові технології у формуванні сучасних політичних ідентичностей	14	2	2			10	18	2				16
Тема 10. Державно - правове регулювання цифрових викликів трансгуманізму	18	4	4			10	18	2				16

Разом за змістовим модулем 2	74	12	12			50	79	9				70
Усього годин	150	26	24			100	150	16				134

5. Семінарські заняття не передбачені планом

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади дослідження сучасних цифрових трансформацій		
1	<p>Вступ до курсу «Технологічні виклики політичним інститутам в умовах цифрових трансформацій»</p> <p><i>Вивчення</i> поняття політичних інститутів та їх історичних трансформацій, технологічної складової політичної інституалізації, поняття політичних і соціальних технологій, специфіки їх формування на пострадянському просторі, поняття «соціальної інженерії», «геополітичної інженерії» та їх інформаційної складової, поняття та генезису цифрових технологій, перспектив їх розвитку, спектру застосування цифрових технологій щодо політичних інститутів і процесів.</p> <p><i>Дослідження</i> специфіки та значення інформаційно – цифрових технологій в сучасних політичних процесах, української політики в галузі застосування цифрових технологій та розвитку інформаційної безпеки.</p>	2
2	<p>Цифрові технології у розвитку інституту державності</p> <p><i>Вивчення</i> поняття та складових інфраструктури цифрового врядування, історичних та географічних аспектів розвитку цифрового врядування, системи та технологій надання управлінських послуг, цифрових технологій сервісної діяльності органів публічної влади, організації діяльності центрів надання адміністративних послуг, інтегрованої інформаційно - аналітичної системи “Прозорий бюджет”, смарт-технології в публічному управлінні, застосування в публічному</p>	2

	<p>управлінні технології блокчейн, сутності концепції «розумного» міста, чинників та індикатори «розумного» міста», ризики «розумних» міст.</p> <p><i>Дослідження</i> цифрових засад сучасного врядування, основних напрямків і тенденції в їх розвитку, переваг та ризиків цифровізації врядування, першого пілотного проекту в країнах «Великої вісімки» GOL (Government OnLine), проекту «FirstGov» («Перший крок») до електронного уряду у США.</p>	
3	<p>Інформаційно-технологічні засади еволюції сучасної демократії</p> <p><i>Вивчення</i> специфіки інтернет-комунікації у порівнянні з іншими формами політичної комунікації, поняття «атомізованого комунікативного простору», «котеджного селища» (М. Кастельс), поняття «комп'ютерної лівизни» та його витоків, «нового макрекерства», «нового розвідувального бюро» (Дж. Кін), «шляхетного хакерства» (Дж. Асанж), тиску на громадську думку від імені малих груп, поняття влади як «спільно поділеної слабкості» (Дж. Кін), переваг та недоліків «флешмобів» як нової форми політичної участі, поняття «слактивизму», поняття «експертної демократії» та її критики.</p> <p><i>Дослідження</i> тенденцій в розвитку інформаційних технологій та їх впливу на засади демократії, на відносини між владою і суспільством, поняття «котеджне селище» в «Галактиці Інтернет» (М. Кастельс)</p>	4
4	<p>Big Data та розвиток штучного інтелекту в управлінні сучасними політичними процесами</p> <p><i>Вивчення</i> поняття, технологій та методів Big Data, ключові характеристики, принципи роботи, сфери застосування Big Data, ризики використання Big Data, формування штучного інтелекту за аналізом масивів інформації, поняття «хмарних технологій», «хмарних» сервісів, піраміда «хмарних технологій», «публічної хмари», «приватної хмари», «гібридної хмари», етичних та психологічних аспектів застосування Big Data, ризики «інтернаціоналізації правлячих олігархій» (Ю. Н.</p>	2

	<p>Харарі), загрози «цифрового тоталітаризму».</p> <p><i>Дослідження</i> можливостей впливу Big Data, «хмарних технологій» на існуючі політичні інститути, ризиків використання публічно не контрольованих масивів інформації, загроз «цифрового тоталітаризму».</p>	
5	<p>Принципи та процедури інформаційної безпеки при використанні цифрових технологій</p> <p><i>Вивчення</i> властивостей інформації як об'єкту захисту, рівнів інформаційної безпеки, принципів її забезпечення, критеріїв оцінювання інформаційної безпеки, поняття безпеки інформаційних систем, принципів кібербезпеки, програм і технологій захисту інформаційних систем, принципів безпечної роботи при застосуванні цифрових технологій, ергономічних принципів роботи в епоху цифрових технологій, поняття комп'ютерної злочинності, законодавчих вимог до регулювання інформаційної безпеки, державного забезпечення захищеності інформації.</p> <p><i>Дослідження</i> пошуку та аналізу інформації з різних джерел для розв'язання професійних завдань з урахуванням вимог інформаційної безпеки, аналіз стану захищеності інформаційних систем.</p>	2
<p>Змістовий модуль 2. Практика впровадження сучасних цифрових технологій у функціонування політичних інститутів</p>		
6	<p>Використання соціальних мережевих технологій в подіях «Арабської весни»</p> <p><i>Вивчення</i> передумов та перебіг подій «Арабської весни» (2010–2014 рр.), подій в Тунісі як поштовху серії «кольорових революцій», значення сервісів Twitter, Facebook в організації та перебігу подій в Тунісі, вбивства блогера Халеда Саада в 2010 році та організації групи в соціальній мережі Фейсбук «Всі ми Халеди Саїди», що стала мережевим центром протестів у Єгипті, дій Х. Мубарака щодо блокування інтернет-</p>	2

	<p>сервісів, поняття «трансгранична публічність» (Дж. Кін) як надбання цифрових технологій в ході «Арабської весни».</p> <p><i>Дослідження</i> ролі цифрових мережевих технологій в подіях «Арабської весни», аналіз позитивного і негативного впливу інтернету на перебіг революційних подій, зокрема, в Тунісі і Єгипті.</p>	
7	<p>Цифрові технології у сучасних міжнародних збройних конфліктах та терористичних загрозах</p> <p><i>Вивчення</i> специфіки сучасних «конфліктів низької інтенсивності» (М. Кревельд), таких, як «повстанській рух», «партизанська війна», «гібридна війна», тероризм, в порівнянні з класичними війнами, значення в них інформаційної складової, використання цифрових технологій у виробництві сучасної зброї, її використанні у розвідувальних операціях, розробки тактики ведення бойових дій, тактики «ройовання» (М. Кастельс) як нової оперативно-тактичної технології, сучасних засобів інформаційно-психологічної війни та засобів протидії їм, значення цифрових технологій у здійсненні терористичних актів та протидії їм.</p> <p><i>Дослідження</i> специфіки та інформаційно-цифрової складової організації і здійснення сучасних збройних конфліктів, терористичних актів і протидії їм, використання цифрових технологій, зокрема, у пошуках і знищенні У. Бен – Ладена.</p>	2
8	<p>Цифрові виклики сучасним виборчим технологіям</p> <p><i>Вивчення</i> поняття виборчих технологій, їх ресурсної складової, поняття «ексклюзивних технологій» та їх цифрової складової, еволюцію інформаційних засобів, що використовуються у виборчих технологіях, розвитку виборчих технологій на пострадянському просторі з використанням цифрових ресурсів, використання цифрових технологій у президентських виборчих кампаніях Б. Обами (2008, 2012 рр.), Д. Трампа (2016,</p>	2

	<p>2020 рр.), В. Зеленського (2019 р.), форми використання цифрових технологій на виборчих дільницях та сучасного світового досвіду їх використання, світового та українського досвіду законодавчого регулювання використання цифрових технологій у виборчих кампаніях.</p> <p><i>Дослідження специфіки виборчих технологій та їх ресурсної складової, аналіз еволюції використання цифрових технологій у виборчих кампаніях, в організації і проведенні виборів, перспектив та ризиків використання цифрових технологій у виборчих кампаніях.</i></p>	
9	<p>Цифрові технології у формуванні сучасних політичних ідентичностей</p> <p><i>Вивчення поняття ідентичності та його політичного сенсу, викликів світової глобалізації щодо національної ідентичності політичних еліт, проблем політичної ідентифікації сучасної молоді в умовах цифровізації спілкування, інтернету як «нової церкви», що всюди знаходить своїх «парафіян», загроз сучасним демократіям внаслідок послаблення державної ідентичності і шляхів її посилення (за Ф. Фукуямою), використання цифрових технологій у формуванні нових групових ідентичностей, значення цифровізації для формування місцевої політичної само ідентифікації, поняття «локалітету» як форми місцевої політичної само ідентифікації, значення сучасних цифрових платформ для «лобіювання» місцевих інтересів, розвитку «волонтерських рухів» та посилення «громадянської само ідентифікації».</i></p> <p><i>Дослідження сучасних цифрових викликів щодо політичної само ідентифікації еліт і громадянського суспільства, можливостей цифрових технологій у створенні нових ідентичностей.</i></p>	2
10	<p>Державно - правове регулювання цифрових викликів трансгуманізму</p>	4

	<p><i>Вивчення</i> поняття та значення правової регуляції поведінки в сучасному демократичному суспільстві, поняття прав і свобод особистості та можливих розбіжностей між ними в сучасному світі, нових можливостей, що надають людині цифрові технології, цифрової складової концепції «транс гуманізму» як можливості модифікації людського тіла, збільшення розумових, фізіологічних здібностей, можливостей гендерної само ідентифікації, збільшення віку життя і порушення демографічних пропорцій в суспільстві, що можуть мати непередбачувані соціально-політичні наслідки, правових засади, що діють в сучасних демократіях щодо регулювання прав і свобод особистості та шляхів їх вдосконалення.</p> <p><i>Дослідження</i> проблеми прав і свобод особистості в контексті розширення особистих свобод завдяки можливостям цифрових технологій, світового та українського досвіду державно-правового регулювання втручання в людську природу.</p> <p><i>Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання:</i> Здійснити порівняльний аналіз державно-правового регулювання інформаційної безпеки в країнах «старої демократії» і «нових демократіях». З'ясувати, наскільки норми регулювання інформаційної безпеки в країнах, що порівнюються, є ефективними чи не ефективними. Конкретні країни, що аналізуються, не повинні співпадати у різних студентів)</p>	
--	--	--

7. Лабораторні заняття не передбачені

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Вступ до курсу «Технологічні виклики політичним інститутам в умовах цифрових трансформацій» [1]; [2]	10/12
2	Цифрові технології у розвитку інституту державності	10/12

	[1]; [2]	
3	Інформаційно-технологічні засади еволюції сучасної демократії [1]; [2]	14/16
4	Big Data та розвиток штучного інтелекту в управлінні сучасними політичними процесами [1]; [2]	8/12
5	Принципи та процедури інформаційної безпеки при використанні цифрових технологій [1]; [2]; [4]	8/12
6	Використання соціальних мережесих технологій в подіях «Арабської весни» [1]; [2]	10/12
7	Цифрові технології у сучасних міжнародних збройних конфліктах та терористичних загрозах [1]; [2]	10/12
8	Цифрові виклики сучасним виборчим технологіям [1]; [2]	10/14
9	Цифрові технології у формуванні сучасних політичних ідентичностей [1]; [2]	10/16
10	Державно - правове регулювання цифрових викликів трансгуманізму [1]; [2]; [3]; [4]	10/16
	Разом	100/134

До самостійної роботи відноситься:

[1] – підготовка до лекцій, практичних занять; [2] – написання рефератів; [3] – індивідуальне навчально-дослідне завдання; [4] - підготовка до модульної контрольної роботи

9. Індивідуальне навчально - дослідне завдання

Здійснити порівняльний аналіз державно-правового регулювання інформаційної безпеки в країнах «старої демократії» і «нових демократія». З'ясувати, наскільки норми регулювання інформаційної безпеки в країнах, що порівнюються, є ефективними чи не ефективними. Конкретні країни, що аналізуються, не повинні співпадати у різних студентів)

10. Методи навчання

Використовуються класичні дидактичні методи, а саме: 1. Словесні: лекції (проблемні, лекції-візуалізації), розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, обговорення проблемних ситуацій. 2. Наочні: ілюстрація за допомогою мультимедійних презентацій.

11.Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Застосовано три види контролю: поточний, періодичний та підсумковий контроль.

Методи поточного контролю: усне опитування, оцінювання реферативних доповідей, індивідуального навчально – дослідного завдання.

Методи періодичного контролю: оцінювання контрольних робіт за змістовими модулями.

Підсумковий контроль: залік

Критерії оцінювання результатів навчання:

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно	студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом на підставі наданої викладачем літератури; вільно та аргументовано викладає вивчений матеріал під час усних виступів та письмових відповідей; повністю розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому додаткову літературу; висловлює свої думки, робить висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки. Здобувач проявляє креативний підхід до виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи; проводить аналіз та порівняння	творчо розкриває сутність практичних питань під час практичного заняття, використовуючи додаткову літературу; використовує теоретичні знання при виконання індивідуальної та самостійної роботи; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.

	вивченого матеріалу.	
Добре	добре володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; вільно використовує категоріальний апарат дисципліни; при представленні деяких питань не вистачає аргументації відповіді та застосування додаткової, самостійно вивченої інформації; допускаються при цьому окремі дрібні неточності.	правильно відповів на більшість запитань від викладача; виконав всі індивідуальні та самостійні завдання, але не достатньо повно їх розкрив та не використав додаткову літературу.
Задовільно	володіє навчальним матеріалом та категоріальним апаратом на початковому рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час відповідей та не надає аргументації щодо них.	має елементарні навички виконання завдання; правильно відповідає на половину запитань; виконав на достатньо примітивному рівні індивідуальні та самостійні завдання.

Незадовільно з можливістю повторного складання	студент володіє навчальним матеріалом на початковому рівні; не володіє категоріальним апаратом; не може надати чітких відповідей та робити висновки.	не виконав індивідуального та самостійних завдань, але може дати відповідь на декілька питань для підсумкового контролю.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє категоріальним апаратом та навчальним матеріалом	не виконав індивідуальне та самостійні завдання та не може дати відповідь на жодне питання з підсумкового контролю

12. Питання для поточного та періодичного контролю

1. Поняття політичних і соціальних технологій, їх основні складові.
2. Технологічна складова політичної інституалізації.
3. Поняття та генезис цифрових технологій, перспективи їх розвитку.
4. Спектр застосування цифрових технологій щодо політичних інститутів і процесів.
5. Поняття та складові інфраструктури цифрового врядування.
6. Системи та цифрові технології сервісної діяльності органів публічної влади.
7. Організація діяльності центрів надання адміністративних послуг, інтегрованих інформаційно - аналітичних систем.
8. Сутність концепції «розумного» міста, чинники та індикатори «розумного» міста».
9. Поняття «атомізованого комунікативного простору».
10. Поняття «комп'ютерної лівизни» та його витоки.
11. Поняття «шляхетного хакерства» та його морально-психологічний вимір.
12. Переваги та недоліки «флешмобів» як нової форми політичної участі.
13. Поняття, технології та методи Big Data.
14. Поняття та різновиди «хмарних технологій» та можливостей застосування.
15. Етичні та психологічні аспекти застосування Big Data.
16. Поняття «цифрового тоталітаризму» т а його можливі запобіжники.
17. Властивості інформації як об'єкту захисту
18. Поняття та принципи безпеки інформаційних систем,
19. Поняття комп'ютерної злочинності та її можливі запобіжники.
20. Державне забезпечення захищеності інформації.

21. Значення сервісів Twitter, Facebook в організації та перебігу подій в Тунісі на початку «Арабської весни».
22. Соціальна мережі Фейсбук «Всі ми Халеди Саїди» як мережевий центр протестів у Єгипті під час «Арабської весни».
23. Урядові дії в Єгипті щодо блокування інтернет-сервісів під час «Арабської весни» та їх наслідки.
24. «Трансгранична публічність» як надбання цифрових технологій в ході «Арабської весни».
25. Значення в сучасних збройних конфліктах інформаційної складової.
26. Сучасні засоби інформаційно-психологічної війни та засоби протидії їм.
27. Використання цифрових технологій у виробництві сучасної зброї та її застосуванні
28. Значення цифрових технологій у здійсненні терористичних актів та антитерористичних операцій.
29. Поняття «ексклюзивних технологій» та їх цифрова складова.
30. Використання цифрових технологій у президентських виборчих кампаніях у США.
31. Форми використання цифрових технологій на виборчих дільницях та сучасний світовий досвід їх використання.
32. Законодавче регулювання використання цифрових технологій у виборчих кампаніях
33. Виклики світової глобалізації щодо національної ідентичності політичних еліт.
34. Проблеми політичної ідентифікації сучасної молоді в умовах цифровізації комунікацій.
35. Використання цифрових технологій у формуванні нових групових ідентичностей.
36. Поняття «локалітету» та значення цифровізації для формування місцевої політичної само ідентифікації.
37. Цифрова складова концепції «трансгуманізму».
38. Проблема прав і свобод особистості та соціальні наслідки цифрового втручання в людську природу.
39. Політичні виклики суспільству з боку гендерної само ідентифікації в умовах застосування цифрових технологій.
40. Державно-правові засади регулювання втручання в людську природу: світовий та український досвід.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль										Періодичний контроль		Сума балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					ЗМ 1	ЗМ 2	
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T10	20	20	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	15			

Якщо за результатами поточного та періодичного контролю здобувач вищої освіти набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він може виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій із курсу за вибором «Технологічні виклики політичним інститутам в умовах цифрових трансформацій». Розробник: к. філос. наук, доцент Огаренко Є.С. – 2023.

2. Плани семінарських занять із курсу за вибором «Технологічні виклики політичним інститутам в умовах цифрових трансформацій» на електронних носіях. Укладач: к. філос. наук, доцент Огаренко Є.С. - 2023.
3. Список питань для підсумкового контролю із курсу за вибором «Технологічні виклики політичним інститутам в умовах цифрових трансформацій» на електронних носіях. Укладач: к. філос. наук, доцент кафедри політології Огаренко Є.С.- 2023.

14. Рекомендована література

Основна

1. Шмідт Е., Коен Дж. Новий цифровий світ. Як технології змінюють державу, бізнес і наше життя; пер. з англ. Львів: Літопис, 2015. 368 с.
2. Почепцов Г. Г. Сучасні інформаційні війни. К.: Києво-Могилянська академія 2015, 497 с.
3. Світова гібридна війна: український фронт: кол. моногр. за заг. ред. В. П. Горбуліна. Київ: НІСД, 2017, 494 с.

Допоміжна

1. Айзексон В. Інноватори: як група хакерів, геніїв та гиків здійснила цифрову революцію. Київ. Видавництво “Наш формат”. 2017. 488 с.
2. Богданович В.Ю. Моделювання стратегії, орієнтованої на зміну режиму у вибраній країні-мішені через її занурення в хаос, на основі методу функціонально значимих проміжних станів / В.Ю. Богданович // Сучасний захист інформації. – 2015. – № 2. – С. 44-53.
3. Богуцький П. П. Концептуальні засади права національної безпеки України : монографія. Київ-Одеса: Фенікс. – 2020. – С.172-186.
4. Гиря Г. Нові форми революцій в сучасному глобалізованому світі: суть та особливості вияву. // Вісник Львівського ун-ту. Серія філос. політолог. студії. – 2014. – Вип. 5. – С. 95–105
5. Доронін І.М. Цифровий розвиток та національна безпека у контексті правових проблем. Інформація і право. 2019. № 1. С. 29-36.
6. Доронін І.М. Правові аспекти національної безпеки в умовах технологічних трансформацій цифрової епохи. Стан та перспективи реформування сектору безпеки і оборони України: мат. II Міжнарод. наук.-практ. конф. (Київ, 30.11.2018). Київ, 2018. С. 186–187.
7. Інформаційно-психологічна боротьба у військовій сфері: монографія / Г.В. Певцов, А.М. Гордієнко, С.В. Залкін, С.О. Сідченко, А.О. Феклістов, К.І. Хударковський. – Х.: Вид. Рожко С.Г., 2017, 276 с.
8. Котлер Ф. Маркетинг 4.0 Від традиційного до цифрового; пер. з англ. К. Куницької та О. Замаєвої. К.: Вид. група КМ-БУКС, 2018. 208 с.,
9. Куйбіда В.С., Карпенко О.В., Наместник В.В. Цифрове врядування в Україні: базові дефініції понятійно - категоріального апарату. Вісник

Національної академії державного управління при Президентіві України (Серія «Державне управління»). 2018. № 1. С.5-10.

10. Почепцов Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології ХХІ століття. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2017. 260 с.

11. Харарі Ю. Н. 21 урок для 21 століття. К.: Bookchef, 2022, 416 с.

12. Цифрові трансформації України 2020: виклики та реалії: зб. наук. пр. НДІ ПЗІР НАПРН України No 1 за матеріалами круглого столу (м. Харків, 18 вересня 2020 року) / за ред. А. В. Стріжкової. Харків: НДІ ПЗІР НАПРН України, 2020. 220 с.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Онлайн підручник з відкритих даних. URL:

<https://socialdata.org.ua/manual/manual1/>

2. Питання впровадження електронної системи голосування [Електронний ресурс] // Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні. – Режим доступу: <http://proeto.com.ua/pravo/derzhavne-budivnictvo-i>

3. Програма Європейського Союзу та Ради Європи «Зміцнення інформаційного суспільства в Україні»: <http://www.coe.int/uk/web/kyiv/41>

4. Савчук О. Системи електронних виборів: процедури голосування та матеріально-технічні засоби. Міжнародний досвід [Електронний ресурс]. Режим доступу:

<http://euinfocenter.rada.gov.ua/uploads/documents/28966.pdf>

5. Сайт Департаменту кіберполіції Національної поліції України: <https://cyberpolice.gov.ua/>

6. Сучасні тренди перетворення цифрового світу. URL: <http://kievchamber.org.ua/files/Koliadenko.pdf>.

7. Управління інформаційними зв'язками: навчальний сайт Гавриленко О.В. – URL:

http://evgavrilenko.ucoz.ru/index/upravlinnja_informacijnimi_zv_39_jazkami/0-62

8. Федулова Л.І. Цифрова трансформація (цифровізація) регіонів України. Аналітична записка. URL: <http://academy.gov.ua/pages/dop/198/files/4ba4c1b4-cefe-4f27-b58b-3aee7c8cf152.pdf>.

9. Цифрова адженда України – 2020 (“Цифровий порядок денний” – 2020). Концептуальні засади (версія 1.0).

10. Highsmith J., Luu L., Robinson D. EDGE Value-Driven Digital Transformation. 2020. URL: <https://files.thoughtworks.com/pdfs/EDGE.pdf>